

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 4 (37) 2020-05-20

„AUŠROS“ APYGARDA, ŠIAULIAI

Gerbiamieji šiauliečiai,

Jau antrą mėnesį vieni iš dažniausiai girdimų žodžių – nuotolinis darbas. Juos vartoja ir moksleiviai, ir mokytojai, ir darbuotojai, ir politikai. Ypač pasigendu šiuo metu tiesioginių susitikimų su rinkėjais, parodų atidarymų, knygų pristatymų ir kitų kultūros renginių. Užtat diskusijų apie nukentėjusį kultūros sektorių pastaruoju metu padažnėjo, apie tai nuotoliniuose LR Seimo Kultūros komiteto posėdžiuose kalbame kiekvieną kartą, kultūros lauko problemas ir jų sprendimo būdus aptariame su Kultūros, Finansų ministerijų vadovybėmis, kūrybinių asociacijų atstovais, kūrėjais.

COVID-19 VALDYMO STRATEGIJA. Nors karantinas Lietuvoje pratęstas iki vasaros pradžios, numatomos ir naujos karantino švelninimo priemonės. Gyvenimas pamažu grįžta į savo vėžes. Turime suprasti, kad karantino švelninimas nereiškia, jog COVID-19 įveiktas ir galime visiškai atsikvėpti. Turime išlikti budrūs ir artimiausiu metu, nes su viruso grėsme turėsime gyventi dar ne vieną mėnesį.

Siekdama suvaldyti koronaviruso plitimo riziką ir tinkamai pasirengti galimam viruso protrūkiui ateityje, Vyriausybė parengė COVID-19 valdymo strategiją, kurios paskirtis: „sutelkti visų valdžios institucijų ir įstaigų, vietos savivaldos, medikų, socialinių ekonominių partnerių, pilietinės visuomenės pastangas, iniciatyvas ir jau vykdomas veiklas viruso plitimo rizikai suvaldyti ir neigiamam poveikiui minimizuoti. Pasaulyje dar nepakankamai išvystyta žinių apie naująjį koronavirusą bazė, todėl strategija rengiama kaip dinamiškas, reguliariai peržiūrimas, atnaujinamas ir pildomas dokumentas.“

Nors koronavirusas skaudžiai smogė šalies ekonomikai, Vyriausybė nenusisuko nuo šalies piliečių, o patvirtino specialias priemones po karantino darbuotojams, darbo netekusiems žmonėms ir darbdaviams. Bendra visų priemonių vertė siekia 931,7 mln. eurų.

Pagal projektą darbdaviai galės tikėtis subsidijų dar pusę metų pasibaigus karantinui, darbo netekę asmenys turės galimybę gauti laikiną darbo paieškos išmoką, net jeigu dabar neturi teisės į nedarbo išmoką, pajamas per karantiną praradusios šeimos įgis teisę į 100 eurų dydžio vaiko pinigus, o senyvo amžiaus ir neįgalūs asmenys gaus vienkartinę 200 eurų išmoką.

Ypač diskutuojama dėl vienkartinės paramos pensininkams. Bet ar tikrai jie nenukentėjo – ar jie gali karantino sąlygomis bandyti pasirinkti pigesnę prekę turguje ar prekybos centre, parduoti užaugintą daržovę ar gėlę, ar jie nesusiduria su problemomis? Neseniai telefonu kalbėjau su bičiuliais

iš Jungtinių Amerikos Valstijų, kur prezidentas Donaldas Trumpas numatęs skirti vienkartinę išmoką piliečiams, tiesa, didesnę, negu Lietuvoje. Minėti mano bičiuliai net nesupranta, kodėl Lietuvoje yra abejojančių, kad reikia paremti ir pensininkus. Skaičiuojama, kad dėl Vyriausybės pasiūlytų priemonių naudą pajus apie 1,4 mln. gyventojų.

SUBSIDIJOS. Šiuo metu prastovas darbuotojams paskelbusiems ir ne mažiau nei minimalią mėnesio algą, kai sulygta visa darbo laiko norma, mokantiems darbdaviams, valstybė suteikia subsidijas darbo užmokesčiui mokėti. Darbdaviams jau išmokėta 12,4 mln. eurų subsidijų, įmonės savo ruožtu moka darbuotojams darbo užmokesį prastovos metu.

Kadangi sunkumai gali tęstis ir po karantino, Vyriausybė susitarė subsidijas iš prastovų išėjusių darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti ir kurį laiką po karantino pabaigos. Didžiausios subsidijos būtų taikomos pirmuosius mėnesius po karantino, vėliau jos palaipsniui mažėtų.

Gauti subsidijas darbuotojų darbo užmokesčiams galėtų darbdaviai, kurie patenka bent į vieną grupę: 1) per karantiną paskelbė prastovas darbuotojams ir paprašė subsidijų; 2) prieš karantiną gavo subsidijas remiamiems darbuotojams (pavyzdžiui, neįgaliesiems); 3) per karantiną paskelbė prastovas; 4) patenka į Valstybinės mokesčių inspekcijos sudarytą įmonių, nukentėjusių nuo COVID-19, sąrašą. Iš viso subsidija galėtų būti mokama šešis mėnesius po karantino.

PARAMA DARBO VIETŲ STEIGIMUI. Norint paskatinti darbo vietų steigimą didesnio nedarbo regionuose įmonėms ar kitoms organizacijoms suteikiama parama darbo vietų steigimui – tai vadinama vietinėmis užimtumo iniciatyvomis. Vienai darbo vietai įsteigti gali būti skiriama ne daugiau nei 18,8 tūkst. eurų, iš kurių dalis lėšų tenka darbo priemonių įsigijimui ar pritaikymui, dalis – patalpų, reikalingų darbo vietai įkurti, remontui ir pritaikymui.

Skiriant tokią paramą prioritetas teikiamas projektams, kurie numato darbo vietas steigti didžiausio nedarbo teritorijose, nori įdarbinti papildomai remiamus asmenis – pavyzdžiui, neįgaliuosius, jaunesnius ar vyresnius darbuotojus, ilgalaikius bedarbius – įtraukia vietos bendruomenę, turi galimybę atsipirkti ir prie projekto prisidedama kitomis lėšomis.

Sutarta, kad iš įmonių nebus prašoma pateikti banko garantinio rašto, kai yra steigiama viena darbo vieta, arba kai steigiama daugiau darbo vietų ekstremaliosios situacijos ir karantino metu bei dar 3 mėnesius po to.

PROFESINIS MOKYMAS. Vyriausybė sutarė dosniau skatinti darbuotojų ir bedarbių profesinį mokymą, kai siekiama įgyti aukštą pridėtinę vertę kuriančią kvalifikaciją ir kompetencijas. Užimtumo tarnyba ir dabar finansuoja profesinį mokymą, kai bedarbiai nori įsidarbinti, pradėti dirbti savarankiškai arba kai dirbantys žmonės siekia pakeisti savo profesiją, darbą.

Nauja tai, kad Užimtumo tarnyba galės dosniau finansuoti profesinį mokymą – iki 5,6 tūkst. eurų kvalifikacijai įgyti ir iki 2,8 tūkst. eurų kvalifikacijai tobulinti bei kompetencijai įgyti, bet tik tuo atveju, jei įgyjamos ar tobulinamos kvalifikacijos bei kompetencijos bus įtrauktos į Užimtumo tarnybos direktoriaus tvirtinamą sąrašą.

LAIKINA DARBO PAIEŠKOS IŠMOKA. Šiuo metu tik apie trečdalis Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių turi teisę gauti nedarbo socialinio draudimo išmoką, o turintiems teisę į šią išmoką, tačiau pasibaigus jos mokėjimo laikotarpiui, dėl pandemijos kyla sunkumų susirasti darbą. Siekiant apsaugoti darbo netekusius asmenis nuo staigaus pajamų sumažėjimo ar netekimo, siūloma įtvirtinti laikiną darbo paieškos išmoką, kuri negaunantiems nedarbo išmokos siektų 200 eurų, o gaunantiems – 42 eurus. Nauja išmoka būtų mokama ne ilgiau nei 6 mėnesius.

VIENKARTINĖ PARAMA SENYVO AMŽIAUS, NEĮGALIEMS GYVENTOJAMS. Senyvo amžiaus gyventojams, neįgaliesiems, našliams, našlaičiams ketinama skirti vienkartinę 200 eurų dydžio išmoką, kuri bus išmokama, jeigu žmogui iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo arba bus paskirta bent viena iš šių „Sodros“ išmokų: senatvės, netekto darbingumo (invalidumo) pensija, našlių, našlaičių ar maitintojo netekimo pensija, išstarnauto laiko pensija, kompensacija už ypatingas darbo sąlygas, šalpos pensija ar kompensacija, pensija, paskirta pagal tarptautines sutartis ar Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentus. Vienkartinė išmoka būtų mokama be atskiro asmens prašymo 2020 m. rugpjūčio mėn.

PINIGINĖ SOCIALINĖ PARAMA. Sustojusi veikla karantino metu didžiausią neigiamą įtaką turi nepasiturintiems gyventojams, todėl Vyriausybėje sutarta išplėsti gyventojų, kurie galėtų gauti paramą, skaičių, kiltelti socialinių pašalpų dydžius, labiau paremti vienišus asmenis, mokėti didesnes pašalpas įsidarbinus, kompensuoti daugiau išlaidų už būsto šildymą.

Teisė į piniginę socialinę paramą atsiras, kai vidutinės mėnesio pajamos asmeniui neviršys 137,5 eurų, neįskaičiuojant vaiko pinigų, 20–40 proc. darbo užmokesčio bei tiek pat procentų nedarbo socialinio draudimo ar darbo paieškos išmokų, priklausomai nuo vaikų skaičiaus ir šeimos sudėties.

Socialinės pašalpos bus didesnės. Vienišam asmeniui pašalpa padidės 50 eurų pirmus pusę metų, 25 eurai bus didesnė antrus pusę metų, o mokant toliau – 12,5 eurų didesnė nei šiuo metu. Trijų asmenų šeimai pašalpa padidėtų 45 eurai.

Vienam gyvenančiam asmeniui bus kompensuojama didesnė būsto šildymo išlaidų dalis. Jeigu asmens pajamos siekia 400 eurų per mėnesį, tai šeima už šildymą mokės 21,25 eurus, o išlaidos, viršijančios šią sumą, bus kompensuojamos.

DIDĖS MEDIKŲ ATLYGINIMAI. Seime pritarta medikų atlyginimų didinimui nuo 60 iki 100 proc. Didesni medikų atlyginimai būtų skaičiuojami nuo karantino pradžios, t.y. nuo kovo 16 d. Medikų atlyginimų didinimui papildomai iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) rezervo bus skirta apie 130 mln. eurų.

Seimas taip pat pritarė papildomoms medikų socialinėms garantijoms, todėl netekto darbingumo atveju jiems būtų mokama didesnė draudiminė išmoka. Netekus darbingumo draudiminės išmokos dydis būtų lygus paskutinių 3 mėnesių darbo užmokesčio vidurkiui, padaugintam iš 12, bet ne mažesnės nei 24 ir ne didesnės kaip 48 Vyriausybės nustatytos minimalios mėnesinės algos.

Taip pat didės ir Greitosios medicinos darbuotojų atlyginimai, kurie pirmieji susiduria su COVID-19 virusu sergančiais pacientais. Numatomas 15 proc. darbo užmokesčio didinimas.

DIDĖS DĖSTYTOJŲ IR MOKSLININKŲ DARBO UŽMOKESTIS. Vyriausybė pritarė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos siūlymui didinti dėstytojų ir mokslininkų darbo užmokestį taip, kad jis nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. būtų vidutiniškai 10 proc. didesnis, palyginti su nustatytu iki 2019 m. gruodžio 31 d. Tai daroma siekiant didinti mokslinės karjeros patrauklumą.

Kaip pabrėžia Švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius, dėl nepakankamai konkurencingų atlyginimų dėstytojo ir mokslininko karjera Lietuvoje nėra patraukli, todėl dažnai gabus jaunimas jos Lietuvoje nesirenka. Be to, ministras pažymi, kad šiuo metu visam pasauliui kovojant su koronaviruso pandemija, mokslininkų indėlis yra ypatingai reikšmingas, jiems ieškant tiek šios ligos efektyvaus gydymo, tiek mažinant įvairias šio viruso sukeltas neigiamas pasekmes.

Seimui pakeitus Mokslo ir studijų įstatymą, nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. pareiginės algos koeficientų apatinės ir viršutinės ribos visoms mokslo darbuotojų pareigybių grupėms būtų padidintos 8,125 proc. Tokiu atveju vyriausiojo mokslo darbuotojo pareiginė alga, palyginti su 2019 m., kiltų

149–268 Eur, vyresniojo mokslo darbuotojo – 130–209 Eur, mokslo darbuotojo, tyrėjo, mokslininko stažuotojo – 130–158 Eur, jaunesniojo mokslo darbuotojo – 87–109 Eur iki mokesčių. Mokslininkų ir dėstytojų atlyginimams kelti 2020 m. numatyta 4,6 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. III ketv. aukštojo mokslo veiklos darbuotojų neto darbo užmokestis buvo 1 101,5 Eur, bruto – 1782,3 Eur.

Nuo 2018 m. vykdant švietimo ir mokslo sistemos struktūrinę reformą, dėstytojams, mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams siekiama užtikrinti stabilų darbo užmokesčio augimą. Tai vykdoma palaipsniui, atlyginimus didinant etapais: 2018 m. dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų atlyginimai vidutiniškai padidinti 20 proc., tam skirta 23 mln. Eur, 2019 m. – vidutiniškai 16 proc., tam skirta dar 23,1 mln. Eur. Bendras vidutinis dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų darbo užmokesčio padidinimas 2017–2019 m. – apie 40 proc.

GEROS ŽINIOS ŠIAULIAMS IR ŠIAULIŲ KRAŠTUI. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgusi į ekstremalią situaciją, siekdama ekonomikos skatinimo ir COVID-19 plitimo sukeltų pasekmių mažinimo, priėmė nutarimą skirti lėšų daugelio ministerijų asignavimų valdytojams, tarp jų ir viešąją finansinę veiklą vykduojantiems Šiauliuose ir Šiaulių regione.

Paminėsiu keletą institucijų, kurioms paskirta lėšų per Kultūros ministeriją: Valstybinio Šiaulių dramos teatro pritaikymui asmenims su negalia; Valstybinio Šiaulių dramos teatro lauko apsauginės mūro tvoros remontui; Šiaulių apskrities viešosios bibliotekos karšto vandens magistralinio vamzdyno keitimui; Šiaulių „Aušros“ muziejaus padalinių patalpų ir infrastruktūros remontui; Šiaulių choro „Polifonija“ koncertų salės remontui ir kėdžių atnaujinimui.

Per Sveikatos apsaugos ministeriją skirta: VĮ Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatijos centro pastatų rekonstravimo II etapui.

Nemažai lėšų Šiauliuose veikiančioms institucijoms skirta per Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją: Šiaulių valstybinės kolegijos pastatui atnaujinti; Šiaulių sporto gimnazijos pastatui modernizuoti; Šiaulių sanatorinės mokyklos pastatui modernizuoti; Šiaulių Rėkyvos progimnazijai modernizuoti.

Lėšos paskirstytos ir regiono rajonams, pvz., Pakruojo viešosios paskirties pastato L. Giros g. 4 modernizavimui pritaikant muzikos mokyklos veiklai; Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos sporto aikštynui atnaujinti; pastato Kuršėnuose rekonstravimui ir jo pritaikymui viešosios bibliotekos veiklai.

Yra vienas niuansas, į kurį norėčiau atkreipti dėmesį – minėtas lėšas reikia panaudoti darbams šiais metais. Tad būtina susitelkti, sukrusti ir suspėti laiku atlikti darbus.

KLAUSIMAI IR ABEJONĖS. Paskelbus LR Vyriausybės nutarimą „Dėl lėšų skyrimo“ girdžiu daug abejonių, klausimų, kur kultūros, kur statybų, kur remontų reikalai, ar jie nepainiojami? Į juos būtina atsakyti. Kaip ir į klausimą, ar į nuošaliai įsikūrusį muziejų reikia dardėti nepravažiuojamu keliuku, ar nereikia jo sutvarkyti, ar nereikia bibliotekų modernizuoti, renovuoti?

Tad ir buvo pasirinktas LR Vyriausybės kelias – skatinti verslo, švietimo, kultūros sinergiją, inicijuoti ekonomikos atgaivinimą einant iš krizės pandemijos sąlygomis. Kas yra, kultūra ar statybos, kai minėtame nutarime, kuriame yra šimtų objektų sąrašas, rasite parašyta, kad Joniškio J. Avyžiaus bibliotekos pastato remontui skiriama 200 tūkst. eurų, Pasvalio M. Katiliškio bibliotekos modernizavimui – 550 tūkst. eurų, Pakruojuje esančio pastato modernizavimui L. Giros g., pritaikant muzikos mokyklos veiklai – 900 tūkst. eurų? Kas tai – kultūra, švietimas ar statybos?

Pasirinkome kelią, kai ekonomikos skatinimui, įvairių gyvenimo sričių palaikymui skiriamos didelės lėšų sumos. Ar tas kelias teisingas, ankstoka spręsti. Tai galės padaryti ateities Lietuvos

ekonomistai, finansų ekspertai, politologai, kai lygins, nors ir skirtingas krizės sąlygas, priežastis ir „išėjimą iš krizės“ prieš 12 metų ir dabar.

Šiame komentare panaudota Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Sveikatos apsaugos ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos Seimo informacija.

Žinoma, laikiu Jūsų diskusinių minčių, reakcijų, pastebėjimų, pasiūlymų!

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Valstybės pagalba nuo COVID-19 viruso protrūkio nukentėjusiam kultūros sektoriui	5
Padėkota gydytojui, Šiaulių Centro poliklinikos vadovui Mindaugui Maželiui.....	7
Dėl asmenų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas ar bendruomenes vykdyti kultūrinę veiklą, rėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo.....	9
Kodėl verta praplėsti savo akiratį.....	10
Ką mums gegužės mėnesį primena kalendorius	11
Seimo nario mintys žiniasklaidoje.....	15

SEIMAS

Apie mano pareigas ir veiklą galite paskaityti Lietuvos Respublikos Seimo svetainėje: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35299&p_k=1&p_a=498&p_asm_id=79154.

2020 m. balandžio 6 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame nagrinėti klausimai: 1) Dėl Lietuvos kultūros tarybos atliekamo „Gyventojų dalyvavimo kultūroje ir pasitenkinimo kultūros paslaugomis“ tyrimo; 2) Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6 (1) straipsniu įstatymo projektas; 3) Teisės departamento išvada ir Seimo narių pasiūlymai dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projekto; 4) Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo Nr. I-1057 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=BadbBAbVTIA>.

2020 m. balandžio 7 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstytas klausimas „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2019 metų ataskaitos“. Aš, kaip ir mano kolegos, įvertinę ataskaitą, uždavėme klausimų, į kuriuos ataskaitos rengėjai buvo įpareigoti atsakyti. Taigi šiame posėdyje Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2019 metų ataskaitai nebuvo pritarta.

Valstybės pagalba nuo COVID-19 viruso protrūkio nukentėjusiam kultūros sektoriui

2020 m. balandžio 9 d. – Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame nagrinėti klausimai: 1) Dėl neigiamų padarinių mažinimo nuo COVID-19 viruso protrūkio nukentėjusiam kultūros sektoriui plano vykdymo; 2) Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 4, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo

įstatymo projektas; 3) Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas; 4) Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6 (1) ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas; 5) Muziejų įstatymo Nr. I-930 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas; 6) Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=A1afqgpyZuQ>.

2020 m. balandžio 15 d. – Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame aptarti klausimai: 1) Dėl neigiamų padarinių mažinimo nuo COVID-19 viruso protrūkio nukentėjusiam kultūros sektoriui plano vykdymo; 2) Nepriklausomo ekspertinio įvertinimo išvada dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projekto. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=7fa5jHJNZNw>.

2020 m. balandžio 21 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstytas klausimas „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2019 metų ataskaitos“. Buvo pateikti papildomi atsakymai, paaiškinimai, ataskaitai buvo pritarta. Su ataskaita galite susipažinti: <http://genocid.lt/UserFiles/File/Ataskaitos/2019.pdf>.

2020 m. balandžio 22 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame nagrinėtas klausimas „Dėl Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6 (1) straipsniu įstatymo projekto (XIIP-4429)“. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=aj0iMxlSEnk>.

2020 m. balandžio 24 d. – Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame aptarti klausimai: 1) Dėl neigiamų padarinių mažinimo nuo COVID-19 viruso protrūkio nukentėjusiam kultūros sektoriui plano vykdymo; 2) Žurnalistų etikos inspektoriatų tarnybos 2019 metų veiklos ataskaita; 3) Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2019 metų veiklos ataskaita; 4) Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2019 metų veiklos ataskaita; 5) Etninės kultūros globos tarybos 2019 metų veiklos ataskaita.

Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=z7qiaXyTVLM>.

Su Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2019 metų veiklos ataskaita galite susipažinti: <https://www.rtk.lt/uploads/documents/files/administracine-informacija/lrtk-veiklos-ataskaitos/LRTK%202019%20m%20veiklos%20ataskaita%20galutine.pdf>. Etninės kultūros globos tarybos 2019 metų veiklos ataskaitą galite perskaityti: <http://www.ekgt.lt/media/dokumentai/veikla/ataskaitos/EKGT%202019%20%20veiklos%20ataskaita.pdf>.

2020 m. balandžio 28 d. – Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstytas klausimas „Dėl Seimo nutarimo Dėl 1990–1991 metų Nepriklausomybės gynėjo vardo projekto (nereg.)“. Posėdžio metu vyko daug diskusijų, iškelta probleminių klausimų, nutarta prie šių klausimų grįžti gegužės mėnesį.

2020 m. balandžio 29 d. – Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame nagrinėtas klausimas „COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) sukeltų pasekmių poveikio vartojimo sutarčių dėl renginių organizavimo paslaugų teikimo vykdymui įstatymo projektas“. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=MIIm7izhlrc>.

2020 m. balandžio 30 d. – Kultūros komiteto posėdyje (nuotoliniu būdu). Jame nagrinėtas klausimas „Teisės departamento išvada ir Seimo narių pasiūlymas dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) paskelbto karantino sukeltų pasekmių poveikio vartojimo sutarčių dėl renginių organizavimo paslaugų teikimo vykdymui įstatymo projekto“. Posėdžio vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: https://www.youtube.com/watch?v=yZ8m_4q-cKQ.

ŠIAULIŲ MIESTAS

2020 m. balandžio 20 d. aš ir mano komanda įsitraukėme į Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos paskelbtą iniciatyvą „Prasminga diena su Jumis“. Gyventojai buvo kviečiami dalytis prasmingomis mintimis, sentencijomis, patarlėmis, posakiais, kurie suteikia stiprybės ir motyvuoja gyventi, dirbti, kurti.

Dalyvių atsiųstų minčių pagrindu biblioteka surengė vertingą virtualią parodą „Prasmingų minčių paroda“, su kuria kviečiu Jus susipažinti: <https://www.biblioteka.smsvb.lt/citatos/%20%20/>.

„Parodos iniciatorė – Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos direktorė Irena Žilinskienė, medžiagą parodai surinko kultūros vadybininkė ryšiams su visuomene Jurgita Januševičiūtė-Taralė, susistemino „Šaltinėlio“ filialo vyresn. bibliotekininkė Marytė Kibartaitė, sumaketavo dailininkė Dalia Brazlauskienė, parodą bibliotekos svetainėje patalpino Bibliografijos-informacijos skyriaus vyresn. bibliotekininkė Eglė Tarasevičienė.“ Prieiga per internetą: <https://www.biblioteka.smsvb.lt/virtualios-parodos/>.

Mano komanda buvo parengusi prasmingų minčių rinkinį kiekvienai dienai, todėl dalijuosi mintimis ir patirtimis.

SEIMO NARIO STASIO TUMĖNO KOMANDOS SENTENCIJOS KIEKVIENAI SAVAITĖS DIENAI

PIRMADIENIS – „Net ir blogiausi dalykai praeina, tad ir šiandienos darbai greit baigsis.“
Tomas Butvilas

ANTRADIENIS – „Atlik mažus darbus su meile, o ne žygdarbius su klasta.“ Rita Virbalienė

TREČIADIENIS – „Ateitis priklauso kūrybingiems ir neabejingiems žmonėms.“ Nerijus Brazauskas

KETVIRTADIENIS – „Atsimink, kad viską gyvenime turi padaryti pats.“ Nerijus Brazauskas

PENKTADIENIS – „Penktadienis – kaip ankstyvas pavasaris: geri dalykai jau čia pat.“
Tautvydas Elijošius

ŠEŠTADIENIS – „Džiaukis šia diena, nes tokios jau niekada nebebus!“ Tomas Butvilas

SEKMADIENIS – „Sekmadienį švęsk ir prisimink gerus per savaitę atliktus darbus.“ Stasys Tumėnas

Padėkota gydytojui, Šiaulių Centro poliklinikos vadovui Mindaugui Maželiui

2020 m. balandžio 27 d. lankiausi Šiaulių Centro poliklinikoje medicinos darbuotojų profesinės šventės proga.

Šiais metais Lietuvos medicinos darbuotojai labiau negu visada buvo prisiminti jų profesinės šventės dieną. Originaliai, neįprastai juos sveikino ir Šiaulių menininkai, politikai, muzikantai. Jie to nusipelnė už gydymus, tikrinamus, padrašinamus žmones, už profesionalų ir pasiaukojamą darbą neskaičiuojant darbo valandų.

Šiaulių Centro poliklinikos direktoriui Mindaugui Maželiui nelengvas pavasaris įsimins ne tik pastangomis sutelkti darniai dirbantį kolektyvą, bet ir gyvenimo realybe, kad savo gyvenimo sukaktuvinį gimtadienį jis paminėjo be šurmulio, pompastikos.

Tądien man teko garbė (aišku, pirmiausia įeinant pasitikrinus temperatūrą) pasveikinti direktorių ir įteikti jam LR Seimo pirmininkės pirmosios pavaduotojos Rimos Baškienės ir savo, Šiaulių krašto bičiulių grupės Seime pirmininko vardu, pasirašytą LR Seimo padėką, kurioje ir tokie

žodžiai: „Sveikiname Jus, Šiaulių Centro poliklinikos direktorių, prasmingos sukakties proga ir dėkojame už indėlį į nacionalinės sveikatos sistemos kūrimą, už išgydytus ir padrusintus Lietuvos žmones, už Šiaulių miesto sveikatos lauko plėtrą ir modernizavimą, už profesionalumą ir ryžtingumą, pademonstruotą ekstremalios situacijos sąlygomis.“

Įteikiu LR Seimo padėką gerbiamajam gydytojui, Šiaulių Centro poliklinikos vadovui Mindaugui Maželiui. D. Šimkutės nuotrauka.

ŠIAULIŲ REGIONAS

Į mane, kaip į LR Seimo Kultūros komiteto narį, kreipėsi Pakruojo r. Linkuvos gyventojai, kad įvažiuojant iš karto į mūsų Linkuvėlę, prie buvusios geležinkelio stoties, vaizdą gadina griuvena, į Kultūros vertybių registrą įrašytas pastatas, kurio stogas nudegęs, o likusi pastato dalis atrodo gan siurrealistiškai, nesaugiai, apleistai.

Ši problema dėl regioninės reikšmės paveldinio pastato (buv. „Lietūki“), statyto 1937–1938 m. pagal architekto B. Elzbergo projektą, įsisenėjusi. Dabartiniai šeiminkai, kurių vardai ir pavardės dėl duomenų apsaugos net Seimo nariams yra slepiami (liežuviai kalba, kad Jonišio verslininkai), kadaise nupirko tą pastatą, o, matyt, supratę, kad paveldiniams objektams taikomos griežtesnės statybos ar renovacijos taisyklės, atsisakė savo pirminių tikslų rengti ten parduotuvę ar dar ką nors.

Atsiliepdamas į linkuvių prašymus padėti spręsti šią problemą, kreipiausi ir KPD Šiaulių skyrių, Pakruojo r. savivaldybės administraciją. Atsakymai trumpi – pagal įstatymus jie kasmet tikrina situaciją, kreipiasi į paslaptį šeiminką, kuriam pamojuojama įspėjimu tvarkytis ir taip iki kitų metų. Po vieno iš tokių paveldo sergėtojų kreipimosi pastato šeiminkas sušlavė degėsių liekanas, šiukšles, bet pastatas po to netapo nei gražesnis, nei saugesnis. Iki bėdos, kad gali nugriūti galinė nesutvirtinta siena – tik žingsnis.

Tokių beviltiškai apleistų ir netvarkomų objektų Linkuvoje yra daug: buvęs istorinis pašto pastatas Laisvės gatvėje, pastatai Gimnazijos gatvėje, „Mūšos“ istorinis pastatas Linkuvos centre etc. Mano nuomone, principingesnė turėtų būti ir Pakruojo r. savivaldybė, ir Linkuvos seniūnija, kuri

turėtų „minti ant kulnų“ dabartiniams pastatų savininkams, nes esamos baudos už teritorijų, pastatų netvarkymą tų šeiminių negąsdina.

Linkuvą vasaromis puošia darbščių linkuvių moterų sukurti „gėlių drugeliai“, kiti gyvieji puošybos elementai centre, parke prie gimnazijos, bet ypač žiemomis, kai miestas tuščias, kai gatves košia šiauriniai vėjai, tokie siurrealistiniai vaizdai, koks yra minėtas istorinis regioninės reikšmės pastatas, nepuošia nei miesto, nei valdžios. Lauksime tolimesnių veiksmų.

Kultūros vertybė Linkuvoje tik Kultūros vertybių registre? V. Pėželio nuotrauka.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 03 532 el. p.: tautvydas.elijosius@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti. **PASTABA:** karantino laikotarpiu komunikacija vyksta nuotoliniu būdu!

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

Dėl asmenų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas ar bendruomenes vykdyti kultūrinę veiklą, rėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo

Plėsdamas Jūsų teisinį raštingumą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą „Dėl asmenų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas ar bendruomenes vykdyti kultūrinę veiklą, rėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2020 m. gegužės 6 d. Nr. 454), reglamentuojantį asmenų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas ar bendruomenes vykdyti

kultūrinę veiklą, konkurso organizavimo ir vykdymo tvarką, kultūrinės veiklos rėmimo sutarčių sudarymą ir pratimą, išmokų už kultūrinės veiklos vykdymą dydžius ir apmokėjimą, kompensuojamų išlaidų nustatymą ir apmokėjimą, vykdytojų atsiskaitymą už kultūrinę veiklą ir gautą finansavimą. Visas nutarimas prieigoje per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f7de2f50902311ea9515f752ff221ec9>. Nutarimas įsigalioja 2020-05-08 (Nutarimo 1 punktą įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.).

REKOMENDACIJA

Rekomenduoju Jums perskaityti **Gedimino Navaičio** knygą „Politinė psichologija“, Vilnius: Registrų centras, 2016 (Mykolo Romerio universitetas). Nemokama knygos el. versija prieigoje per internetą:

https://www.registrucentras.lt/bylos/dokumentai/literatura/Gediminas%20Navaitis_%20Politin%C4%97%20psichologija.pdf.

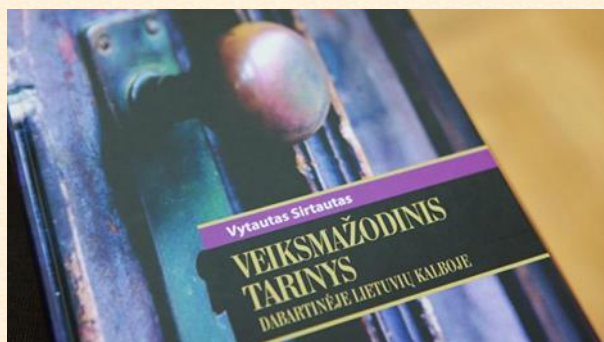
Taip pat rekomenduoju Jums perskaityti **Vytauto Sirtauto (1921–2008)** knygą „Veiksmažodinis tarinys dabartinėje lietuvių kalboje“, Šiauliai: UAB „Šiaulių spaustuvė“, 2019 (Šiaulių universitetas), 364 p. Tiražas 150.

Kodėl verta praplėsti savo akiratį

Psichologas dr. Gediminas Navaitis monografijoje teoriškai ir praktiškai analizuoja politinę psichologiją, socializaciją, lyderystę, komunikaciją, politinę psichopatologiją, vertybes, politinę kultūrą etc. „Politinei psichologijai būdingą mokslo kryptį jungimą, mokslinių kategorijų ir koncepcijų taikymą lemia ir kitoms mokslo kryptims bendras tyrimo objektas – politinėje sistemoje veikiantis ir šios sistemos veikiamas žmogus. Galima pastebėti, kad politinė psichologija yra tarsi savitas tiltas, jungiantis politinius, socialinius ir psichologijos mokslus, o jos vaidmenį interpretuojant įvairių mokslinių disciplinų sukauptus duomenis pabrėžia ne vienas autorius.“ (Gediminas Navaitis).

Antroji knyga išleista pasitinkant profesorius Vytauto Sirtauto 100-ąsias gimimo metines. Tai kalbininko 1969 m. Vilniaus universitete apginta disertacija, iki šiol nepraradusi vertės ir aktualumo. Disertacijos mašinraštinio rankraščio bebuvo išlikę keli egzemplioriai, vertingas lietuvių sintaksės veikalas tapo sunkiai prieinamas. Knyga išleista ir kaip mokslo istorijos šaltinis, stengtasi išlaikyti kuo autentiškesnę teksto formą. Kaip teigia autorius V. Sirtautas, savo tyrimu jis siekė „išryškinti tarinio, kaip sakinio dalies, esmę, pateikti detalią veiksmažodinio tarinio struktūrinių modelių klasifikaciją, atskleisti šio tarinio formų ir sandaros

įvairovę, parodyti jų tipinę sintaksinę aplinką, apibūdinti produktyvumą dabartinėje lietuvių literatūrinėje kalboje“.

Knygą sudarė prof. dr. Džiuljeta Maskuliūnienė. Knygos redaktorių kolegija – pirmininkas prof. habil. dr. Kazimieras Župerka, nariai – prof. habil. dr. Vitas Labutis (VU), prof. dr. Bronius Maskuliūnas, doc. dr. Silvija Papaurėlytė-Klovienė, doc. dr. Jolanta Vaskelienė. Knygoje pateikiamas ne tik stambiausias prof. V. Sirtauto veikalas, bet ir prof. K. Župerkos straipsnis „Vienas mokyčiausių žemaičių“ apie V. Sirtauto kūrybą ir gyvenimą, Klaipėdos universiteto prof. Albino Drukteinio straipsnis, įvertinantis publikuojamą V. Sirtauto darbą lietuvių sintaksės tyrinėjimų kontekste.

ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

Ką mums gegužės mėnesį primena kalendorius

1 d. – 85 metai, kai 1935 m. gimė gydytoja terapeutė, infektologė **Irena Ruškuvienė**. Nuo 1971 m. dirbo Šiauliuose. Mirė 2017 m. Šiauliuose.

1 d. – 150 metų, kai 1870 m. Seimeniškiuose (Raseinių r.) gimė inžinierius, visuomenės veikėjas **Vaclovas Bielskis**. 1889 m. baigė Šiaulių gimnaziją. Dirbo A. Zubovienės dvare, „Gubernijos“ alaus darykloje. Mirė 1936 m. Varšuvoje (Lenkija). Palaidotas Šiaulių laisvamanių kapinėse. Jo vardu pavadinta Šiaulių miesto gatvė.

1 d. – 65 metai, kai 1955 m. Šiauliuose gimė choreografas, sportinių šokių treneris ir teisėjas **Virginijus Visockas**.

2 d. – 130 metų, kai 1890 m. Šiauliuose gimė gydytojas psichiatras prof. **Juozas Blažys**. 1908 m. baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. Mirė 1939 m. Kaune.

3 d. – 95 metai, kai 1925 m. Šiauliuose gimė vertėja, redaktorė **Rožė Jankevičiūtė-Žalnieriūnienė**. Mirė 2012 m. Vilniuje.

7 d. – 85 metai, kai 1935 m. Šiauliuose gimė gydytojas chirurgas, sportinių šokių Lietuvoje pradininkas **Česlovas Norvaiša**. 1942–1954 m. mokėsi Juliaus Janonio vidurinėje mokykloje.

8 d. – 90 metų, kai 1930 m. Šiauliuose gimė kompozitorius, pedagogas prof. **Vytautas Laurušas**. 1941–1949 m. mokėsi Šiaulių Juliaus Janonio vidurinėje mokykloje bei Šiaulių muzikos mokykloje. Mirė 2019 m. balandžio 29 d.

9 d. – 90 metų, kai 1930 m. Šiauliuose gimė inžinierius prof. habil. dr. **Valentinas Rajeckas**. Mirė 2013 spalio 7 d. Kaune.

10 d. – 115 metų, kai 1905 m. Sedoje (Mažeikių r.) gimė pedagogas, visuomenės veikėjas **Antanas Krausas**. 1930–1937 m. mokytojavo Šiaulių berniukų gimnazijoje. Mirė 1970 m. Melburne (Australija).

11 d. – 95 metai, kai 1925 m. Kaune gimė smuikininkė, pedagogė prof. **Kornelija Kalinauskaitė-Fledžinskienė**. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje ir Muzikos mokykloje.

11 d. – 55 metų, kai 1965 m. Šiauliuose gimė muzikė, pedagogė prof. dr. **Diana Strakšienė**. Dirba Šiaulių universitete.

12 d. – 80 metų, kai 1940 m. Kalniškiuose (Kelmės r.) gimė kalbininkas, pedagogas, Šiaulių miesto garbės pilietis prof. habil. dr. **Aloyzas Gudavičius**. 1962 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Nuo 1964 m. dirbo Šiaulių universitete. 1991–1997 m. buvo šio universiteto rektorius.

13 d. – 90 metų, kai 1930 m. Šiauliuose gimė architektas, pedagogas prof. **Vytautas Edmundas Čekanauskas**. 1949 m. baigė Šiaulių Juliaus Janonio vidurinę mokyklą. Mirė 2010 m. Vilniuje.

17 d. – 30 metų, kai 1990 m. Šiauliuose įkurtas Vandos Kavaliauskienės Katinų muziejus.

18 d. – 140 metų, kai 1880 m. Šeduvoje (Radviliškio r.) gimė inžinierius mechanikas, visuomenės veikėjas **Antanas Gravrogkas**. 1899 m. baigė Šiaulių gimnaziją. Mirė 1958 m. Kaune.

20 d. – 55 metai, kai 1965 m. Vilniuje gimė teatro aktorė **Nomeda Bėčiūtė**. Nuo 1990 m. dirba Valstybiniame Šiaulių dramos teatre.

21 d. – 90 metų, kai 1930 m. Viešтовėnuose (Plungės r.) gimė sociologas, tiflotyrininkas, poetas **Valentinas Toločka**. 1976 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą.

26 d. – 35 metai, kai 1985 m. pradėjo veikti Šiaulių „Aušros“ muziejaus padalinys Dviračių muziejus.

27 d. – 160 metų, kai 1860 m. Kaune gimė pedagogė, literatė, visuomenės veikėja grafienė **Sofija Bilevičiūtė-Zubovienė**. Gyveno Šiauliuose, o nuo 1890 m. – Ginkūnuose (Šiaulių r.). Čia ir mirė 1932 m. Ginkūnų mokykla pavadinta Sofijos ir Vladimiro Zubovų vardu.

27 d. – 70 metų, kai 1950 m. Šiauliuose gimė dailininkas tapytojas **Kęstutis Vaičiulis**. Mokėsi Šiaulių 5-ojoje vidurinėje mokykloje.

28 d. – 70 metų, kai 1950 m. Joniškyje gimė poetas, kultūros veikėjas **Jaunius Kulnys**. Nuo 1968 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

29 d. – 125 metai, kai 1895 m. Panevėžyje gimė poetė, visuomenės veikėja **Janina Narūnė** (tikr. **Markevičiūtė-Narutavičienė**). Tarpukario metais gyveno Šiauliuose. Mirė 1983 m. Majamyje (JAV).

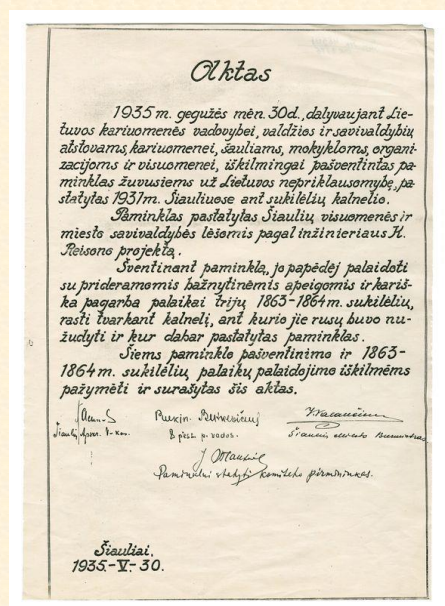
29 d. – 75 metai, kai 1945 m. Joniškyje gimė gydytojas psichiatras **Elmantas Petras Zevertas**. Nuo 1972 m. dirbo Šiauliuose.

30 d. – 100 metų, kai 1920 m. gimė inžinierius, kraštotyrininkas **Aronas Petuchovskis**. 1962–1975 m. buvo Šiaulių geležinkelio stoties viršininkas. Įkūrė Šiaulių geležinkelio stoties muziejų. Mirė 1975 m. Šiauliuose.

30 d. – 85 metai, kai 1935 m. Sukilėlių kalnelyje atidengtas paminklas 1863–1864 m. sukilimo dalyviams. Paminklas restauruotas 1988 m., dar kartą – 2019 m.

31 d. – 55 metai, kai 1965 m. Šiauliuose gimė istorikas, muziejininkas **Raimundas Balza**. Nuo 1997 m. Šiaulių „Aušros“ muziejaus direktorius.

Šaltinis: „2020 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2020-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/geguze/>).

Paminklo žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę, pastatyto 1931 m. Šiauliuose, ant Sukilėlių kalnelio, pašventinimo ir trijų 1863–1864 sukilėlių palaikų palaidojimo iškilmių akto kopija. 1935-05-30. ŠAM.

Svetainės ausrosmuziejus.lt nuotrauka. Prieiga per internetą: <https://www.ausrosmuziejus.lt/1863-m-sukilimo-istorine-atmintis/#galerija-8>.

Steigiamojo Seimo (1920–1922 m.) nariai

Jonas Bliūdžius (1880–mirties data nežinoma), Steigiamojo Seimo narys (1921 12 16–1922 11 13).

Gimė 1880 11 20 Marijampolės apskr., Šunskų valsč., Bliūdžiškių (Bliūdžių) kaime. Kilęs iš pasiturinčių ūkininkų šeimos.

Mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje ir Maskvos junkerių mokykloje.

1901–1909 m. dirbo pradžios mokyklos mokytoju. 1909 m. grįžo į tėvų ūkį.

Prasidėjus I pasauliniam karui tarnavo carinės Rusijos kariuomenėje, tarnavo Sibire, Galicijos fronte, Ukrainoje. Vokiečiams užėmus Kijevą, kartu su kitais Lietuvos karininkais grįžo į Lietuvą.

Į Steigiamąjį Seimą iškeltas I (Marijampolės) rinkiminėje apygardoje pagal Lietuvos valstiečių sąjungos (LVS) sąrašą.

1921 12 16 Seimo nario mandato atsisakius Konstantinui Žukui, tapo Seimo nariu.

Priklausė Valstiečių liaudininkų blokui.

Pasibaigus Seimo darbo kadencijai, grįžo į kariuomenę. Paskirtas Šaulių sąjungos viršininko antruoju pavaduotoju.

1929 05 01 išleistas į karininkų atsargą. Atsargos pulkininkas leitenantas.

Mirė 1948?

Šaltinis: „Jonas Bliūdžius (1880–mirties data nežinoma)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97197.

Felicija Bortkevičienė (1873–1945), Steigiamojo Seimo narė (1921 01–1922 11 13).

Gimė 1873 09 01 Panevėžio apskr., Krekenavos valsč., Linkaučių dvare. Dvarininkų Juozo ir Antaninos Onos Povickų šeimoje.

Mokėsi Kauno ir Vilniaus gimnazijose.

1899 m. ištekėjo už Jono Bortkevičiaus (1871–1909).

Aktyviai dalyvavo lietuviškos spaudos leidyboje, Vilniaus lietuvių kultūriniame gyvenime. Bortkevičių namai tapo varpininkų susitikimai. Bendradarbiavo „Varpe“.

1905 12 04–05 Didžiojo Vilniaus Seimo viena iš organizatorių, šio Seimo delegatė.

Viena iš Lietuvos demokratų partijos kūrėjų, kai kurios partijos susirinkimai vyko Bortkevičių namuose. Rėmė Lietuvos valstiečių sąjungos įkūrimą.

„Lietuvos ūkininko“ ir „Lietuvos žinių“ organizatorė, leidėja. Už pastarąją veiklą kalinta rusų valdžios.

I pasaulinio karo metais įsijungė į šalpos fondų organizavimą, keliavo po Rusiją globodama ir šelpdama ten lietuvių bendruomenes.

1918 m. pr. grįžo į Lietuvą.

1919 m. bolševikams užėmus Vilnių, kartu su kitais žymiais Lietuvos veikėjais kalinta V. Kapsuko vyriausybės.

Į Steigiamąjį Seimą išrinkta I (Marijampolės) rinkimų apygardoje. Mandato atsisakė, tačiau 1921 01 pradėjo darbą Seime vietoj mirusio J. Lukoševičiaus.

Priklausė valstiečių sąjungos frakcijai, LSLDP ir LVS blokui.

1921–1931 m. – AB „Varpas“ direktorė, 1931–1932 m. – redaktorė.

Mirė 1945 10 21 Kaune, palaidota Troškūnuose, Anykščių rajone.

Šaltinis: „Felicitija Bortkevičienė (1873–1945)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97198.

Konstantinas Bražėnas (1894–1933), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1922 11 13).

Gimė 1894 07 25 Utenos apskr., Utenos valsč., Vazgelių kaime, valstiečių šeimoje.

1916 m. baigė Peterburgo gimnaziją prie Šv. Kotrynos bažnyčios, įstojo į Karo medicinos akademiją, kurioje mokėsi iki 1918 m.

1918 m. grįžęs į Lietuvą buvo išrinktas į Utenos apskrities komitetą. Kovų su bolševikais metu, dirbo Utenos ligoninėje, bolševikų atleistas. Išvadavus Uteną iš bolševikų, dirbo Utenos apskr., viršaičio padėjėju, o nuo 1919 12 užėmė viršaičio pareigas.

Utenoje aktyviai dirbo „Pavasarininkų“ ir „Saulės“ draugijose.

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas VI (Utenos) rinkimų apygardoje pagal Krikščionių demokratų (KD) sąrašą. Seime priklausė LKDP frakcijos, KD blokui.

Vėliau dirbo notaru Utenoje, nuo 1930 m. – mokytojavo „Saulės“ gimnazijoje Panevėžyje. Dalyvavo katalikiškų organizacijų veikloje.

Mirė 1933 01 06 Jasionių dvare. Palaidotas Utenoje senosiose kapinėse.

Šaltinis: „Konstantinas Bražėnas (1894–1933)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97210.

Liudas Brokas (1872–1950), Steigiamojo Seimo narys (1922 06 20–1922 11 13).

Gimė 1872 12 11 Vilkaviškio apskr., Alvito valsč. Tėvai buvo dvaro darbininkai. Nuo 7 iki 16 metų tarnavo pas ūkininkus. Išmoko siuvėjo amato.

Buvo Alvito valsč. komiteto narys.

1919 01 16–23 dalyvavo II valstybės konferencijoje Kaune, buvo išrinktas į Valstybės Tarybą.

Lietuvos darbo federacijos (LDF) narys.

Į Steigiamąjį Seimą iškeltas II (Kauno) rinkimų apygardoje (LDF sąraše), tačiau išrinktas nebuvo.

Steigiamojo Seimo narys nuo 1922 06 20. Priklausė LDF frakcijai, įėjusiai į LKDP bloką.

Mirė 1950 04 15 Kiršų kaime (netoli Alvito).

Šaltinis: „Liudas Brokas (1872–1950)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97211.

Oskaras Biuchleris (1881–1937), Steigiamojo Seimo narys (1920 09 15–1922 11 13).

Gimė 1881 m. Panemunės-Pažaislio valsč., Pušagrodo dvare.

1895 m. baigė Friedricho kolegiją (Karaliaučiaus gimnazija), tais pačiais metais įstojo į Karaliaučiaus universiteto Teisės fakultetą.

Nuo 1903 m. dirbo taikos teisėju, valstybės gynėjo padėjėju, apygardos teismo nariu.

1919 m. paskirtas Kauno apygardos Teismo valstybės gynėjo padėjėju.

Į Steigiamąjį Seimą kandidatavo pagal Lietuvos vokiečių rinkimų sąrašą, tačiau išrinktas nebuvo.

Steigiamojo Seimo narys nuo 1920 09 15, mandato atsisakius Rudolfui Kinderiui. Buvo vienintelis vokiečių mažumos atstovas Seime.

Pasibaigus kadencijai persikėlė į Klaipėdos kraštą.

Mirė 1937 02 16 Heydekrugė (Klaipėdos kraštas, Šilutė).

Šaltinis: „Oskaras Biuchleris (1881–1937)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97212.

ŽINIASKLAIDA

Seimo nario mintys žiniasklaidoje

Lukas Aluzas, „Ruošia pagalbę koronaviruso pakirstai kultūrai“, *Šiaulių kraštas*, 2020 m. balandžio 2 d., prieiga per internetą: https://www.skrastas.lt/aktualijos/ruosia-pagalve-koronaviruso-pakirstai-kulturai?fbclid=IwAR0cilbEGtTT0CBFWvh6oMqadZkptTcgJehGTaqI77H4uoQkKjtD0tW_1_I.

NAUDINGOS NUORODOS

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naujausią Šiaulių miesto, Lietuvos, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime:*

www.lrs.lt/; www.lrp.lt/; www.lrv.lt/; www.siauliai.lt/; www.lvzs.lt/; www.vkontrole.lt/; www.lmt.lt/; www.lygybe.lt/lt/; www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai; www.vlkk.lt/; www.plbe.org/; www.pljs.org/; www.vsd.lt/; www.prokuraturos.lt/; www.stt.lt/; www.kt.gov.lt/; www.ekgt.lt/; www.oecd.org/; www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_k=1&p_r=3829; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; www.sveikatostaryba.lt/; www.pazinkvalstybe.lt/; www.lietuva.lt/100/; https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15781&p_k=1&p_t=165098; www.ec.europa.eu/commission/index_lt; <https://mo.lt/>; www.teise.pro/; www.vrk.lt/; www.europarl.europa.eu/about-parliament/lt; www.lrkm.lrv.lt/lt/nemokamimuziejai; <https://www.rinkejopuslapis.lt/>; <https://kaunas2022.eu/>; <https://bienale.lt/2019/>; <https://www.lt72.lt/>; https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt; <https://www.who.int/>;

Svarbiausia informacija apie koronavirusą (COVID-19): <https://koronastop.lrv.lt/>; <http://sam.lrv.lt/lt/naujienos/koronavirusas>; <http://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialines-politikos-aktualijos>; <http://lrkm.lrv.lt/lt/nuorodos/svarbi-informacija-susijusi-su-valstybes-lygio-ekstremalia-situacija-ir-karantino-laikotarpiu/aktuali-informacija-kulturos-sektoriui>; https://view.publitas.com/vilniaus-miesto-savivaldybe/covid-19-prevencijos-ir-gydymo-vadovas-1_new/page/1?fbclid=IwAR11oZ4Xm1M80ugYhZmzmM1xldBYgAWyXaEemWTUE6orpXpB137uuGr_knY; <https://bit.ly/2UYJwe7>; <https://busturas.lt/lt/naujienos/item/866-siauliu-miesto-viesojo-transporto-naujienos-nuo-balandzio-1-d?fbclid=IwAR00PwgUc0OLZO0gfOtogL-2zVa6vaKZQbFzQNuR62G6yJSBFPfgxC6TTUw>; <http://siauliai.lt/index.php?394407227>.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Tautvydas (istorijos ir politikos magistras, muziejininkas, istorijos ir paveldosaugos bakalauras), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė, edukologė, lektorė, visuomenininkė), Tomas (edukologijos mokslų daktaras, docentas, mokslinių publikacijų autorius).

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

*Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt*

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai Vilniuje ir Šiauliuose:

*Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;
Tautvydas Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. tautvydas.elijosius@lrs.lt;
Rita Virbaliene (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt;
Tomas Butvilas (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. tomas.butvilas@lrs.lt.*

Socialiniai tinklai:

<https://www.facebook.com/stasys.tumenas>
<https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>